

Obsah

Úvod	7
1/ Náplň a hlavní úkoly forenzního zubního lékařství (Kilian)	8
2/ Etika ve forenzních vědách (Dvořák)	9
3/ Lékař ve vztahu k orgánům činným v trestním řízení (Dvořák)	12
3.1 Trestní právo – etymologie pojmů pro potřebu lékaře	12
3.2 Vstup lékaře do trestního řízení	13
3.3 Předvolání lékaře jako svědka k soudu	14
3.4 Když chcete být znalcem	15
4/ Forenzní přístup lékaře k vyšetření zraněného pacienta (Dvořák)	17
4.1 Soudnělékařské aspekty vyšetření zraněného dospělého pacienta jinou osobou	18
4.2 Soudnělékařské aspekty vyšetření zraněného dítěte jinou osobou	19
4.3 Soudnělékařské aspekty vyšetření pacienta na žádost Policie ČR	19
4.3.1 Forenzní aspekty poranění obličejové části hlavy	20
4.3.1.1 Charakter poranění obličejové části hlavy	22
4.3.2 Forenzní aspekty poranění krku	24
5/ Rána kousnutá (Dvořák, Kilian)	26
5.1 Dokumentace stop chrupu (Kilian)	28
6/ Sebeпоškození (Dvořák)	31
7/ Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (Dvořák, Kilian)	32
8/ Poskytování informací Policii ČR o ošetřovaném pacientovi (Dvořák)	35
8.1 Předběžná lékařská zpráva	35
8.2 Lékařská zpráva o zranění (odborné lékařské vyjádření)	36
8.3 Znalecký posudek	37
9/ Základní povinnosti lékaře při poskytování zdravotní péče (Dvořák)	38
9.1 Postup lékaře lege artis	38
9.2 Informovaný souhlas pacienta	39
9.3 Komunikace lékaře s pacientem	40
9.4 Povinnost mlčenlivosti zdravotnických pracovníků	40
9.5 Povinnost vést zdravotnickou dokumentaci	41
9.6 Poskytnutí první pomoci	43
10/ Neposkytnutí pomoci (Dvořák)	44
11/ Odpovědnost lékaře při výkonu povolání (Dvořák)	48

11.1	Trestněprávní odpovědnost lékaře	48
11.2	Občanskoprávní odpovědnost lékaře	49
11.3	Disciplinární odpovědnost lékaře	50
12/	Hodnocení závažnosti a mechanismu vzniku poranění pro orgány činné v trestním řízení (Dvořák)	53
12.1	Soudnělékařská a právní terminologie	53
12.2	Obecné hledisko hodnocení závažnosti a mechanismu vzniku poranění	54
12.3	Těžké poranění	55
12.4	Lehké poranění	57
12.5	Pracovní neschopnost	58
12.6	Obvyklý způsob života	59
13/	Postup lékaře při úmrtí osoby mimo a ve zdravotnickém zařízení (Dvořák)	60
13.1	Příčina smrti, mechanismus smrti, způsob smrti	60
13.2	Úmrtí osoby mimo zdravotnické zařízení	61
13.3	Úmrtí pacienta ve zdravotnickém zařízení	63
13.4	Současný právní režim ve vztahu k mrtvému tělu člověka	63
14/	Zdravotní a forenzní aspekty zneužívání legálních drog (Dvořák)	65
14.1	Zneužívání návykových látek	65
14.2	Zneužívání alkoholu – riziko životního debaklu	66
14.3	Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky	69
14.4	Rízení vozidla pod vlivem alkoholu	70
14.5	Kouření tabáku – riziko poškození zdraví a života	72
15/	Identifikace osob (Kilian)	75
15.1	Identifikace osob v soudnělékařské praxi (Dvořák)	75
15.2	Identifikace osob podle chrupu a čelistí	75
15.2.1	Prohlídka ústní dutiny a obličeje neznámé mrtvé osoby	77
15.2.1.1	Prohlídka předběžná	77
15.2.1.2	Prohlídka definitivní	81
15.2.1.2.1	Prohlídka zevní	81
15.2.1.2.2	Zajištění přístupu ke chrupu a prohlídka chrupu a čelistí	81
15.2.1.2.3	Záznam o prohlídce	85
15.2.1.2.4	Doplňující materiály	86
15.2.1.2.5	Protokol o prohlídce chrupu neznámé mrtvé osoby	87
15.3	Shromáždění a uspořádání stomatologických údajů o hledané osobě	87
15.3.1	Registrace stomatologických markant pomocí stomatologického záznamníctví	88
15.3.2	Rentgenologická registrace stomatologických markant	88
15.3.3	Svěddecký popis stomatologických markant	89
15.3.4	Fotografická registrace stomatologických markant	89
15.3.5	Značení zubních náhrad	89
15.3.6	Značení náhrad pomocí identifikačních terčíků radiofrekvenčních identifikačních čipů	89
15.3.7	Registrace rozměrů zubů a zubních oblouků	90
15.3.8	Palatoskopie (rugoskopie)	90
15.3.9	Cheiloskopie	90
15.3.10	Stomatologické záznamy u rizikových povolání	90
15.3.11	Uspořádání shromážděných materiálů	91
15.3.12	Konečná zpráva o stavu chrupu před smrtí	92
15.4	Porovnání stomatologických nálezů	92
15.4.1	Porovnávací diagram	92
15.4.2	Vyloučení identity	94
15.4.3	Identifikace, stupně hodnocení identity	94
15.5	Zpráva o výsledku porovnání (lékařský znalecký posudek)	95
15.6	Stomatologická identifikace většího počtu obětí (hromadná identifikace)	96
15.6.1	Stomatologická identifikace při leteckých katastrofách (Sokol, Kilian)	97
15.7	Stanovení věku neznámé osoby podle chrupu	98
15.8	Posuzování identického původu několika zubů	101
15.9	Přilohy	101
15.9.1	Příloha 1 – Seznam potřeb pro prohlídku chrupu	101

15.9.2 Příloha 2 – Otázky pro výslech svědka v souvislosti s identifikací osoby	102
15.9.3 Příloha 3 – Forenzní klasifikace chrupu pro účely hromadné identifikace	103
15.9.4 Příloha 4 – Eliminační diagram	104
Literatura	105
Rejstřík	108

Úvod

„Přelomá zjevně, že Úvodní nemá budoucnost v zemi.“

Jan Patočka

Skripta *Základy forenzního zubního lékařství* byly napsána soudními znaníci a vysokoškolskými učiteli Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, stomatologem profesorem Janem Kiliánem a soudním lékařem odborným oddělením Miroslavem Dvořákem, který svou profesní kariéru začal jako obvodní stomatolog. Aktivitám věnuje zejména aplikaci medicínských informací pro potřebu práva a soudu. Obsah skript by měl být přehledově a srozumitelně naplněn výuky soudního lékařství v rámci studia stomatologie a má být o srovnání s ostatními výuky forenzní problematiky v zubním lékařství v zemích EU.

Každý student lékařské fakulty si musí uvědomit svou forenzní odpovědnost při výkonu povolání, stejně jako skutečnost, že i lékař může být pachatelem trestného činu. Rizikovou skupinou jsou především jedinci bez zájmu o vlastní výkon práce. Účetní lékař a odborně kvalifikovaný lékařem vyžaduje vysokou morální úroveň, celoživotní vzdělávání a vysokou motivaci.

Průřez problematikou uvedený ve skriptech byl napsán autorem bez právníckého vzdělání, proto má zčásti kompenzační charakter. Úspěšněji z právnícké literatury a z odborných seminářů, týkajících se trestního zprůchodnění trestu, požádáme Společnosti soudního lékařství a soudní toxicologie ČLS JEP a Společnosti medicíny zubní ČLS JEP. Informace, týkající se psychiatrické problematiky návykových látek, byly zkompletněny pomocí kolegů z seminářů požádaných Společností pro návykové nemoci ČLS JEP.

Pro vstupu na úroveň výše uvedenou spíše se přidá studenty lékařské fakulty divější řada perspektivních jmuot (jednou z nich je specializace v oblasti Forensic Science, pro zubní lékaře v problematice Forensic Dentistry). Chcete-li posunout práci – byť skromě, odborně a poskytnout se vzdělávat a nebit se konkurenčního prostředí. Smyslem práce vysoceškolských učitelů je v tomto úsilí studentům pomoci.

Jde o nové koncipování učební text, páso každou autoři vědění za jakékoliv připomínky a náměty (miroslav.dvorak@lfp.cuni.cz).

Miroslav Dvořák, Jan Kilián